

Aktuální otázky mezinárodních vztahů

Otázky a literatura ke zkoušce

Letní semestr akademického roku 2006/2007

- 1.Pojem mezinárodního systému a jeho charakteristika**
- 2.Subjekty mezinárodního systému**
- 3.Stát – hlavní aktér mezinárodních vztahů**
- 4.Mezinárodní organizace – pojem,klasifikace,funkce**
- 5.Faktory formující mezinárodní prostředí**
- 6.Pojem a obsah kategorie „státní/národní/ zájem“**
- 7.Prostředky zahraniční politiky**
- 8.Charakteristika vývoje mezinárodního systému po II.světové válce**
- 9.Charakteristika současného mezinárodního systému a trendy jeho vývoje**
- 10.Evropská integrace a její vývoj**
- 11.Institute Evropské unie**
- 12.EU a ČR**
- 13.NATO,vznik,vývoj,orgány,úkoly**
- 14.NATO a ČR**
- 15.OSN,vznik,vývoj,orgány,úkoly**
- 16.Rada Evropy,vznik,vývoj,orgány,úkoly**
- 17.Aktuální konflikty současného světa**
- 18.Aktuální otázky zahraniční politiky ČR**
- 19.Globalizace**

Literatura :

- Bañouch H.,Fedorko M./eds./,*Mezinárodní organizace* ,MU,Brno 2001
Fiala P.,Pítrová M.,*Evropská unie*,CDK,Brno
Krejčí O.,*Mezinárodní politika*,Ekopress,Praha 2001
Kroupa J., a kol.,*Politologie*,MU 2003
Mezřický V.,(ed.),*Globalizace*,Portál Praha 2003
Nálevka V.,*Světová politika ve 20.století I.,II.*,,Nakladatelství Aleš Skřivan ml. 2000
Plechanovová B.,*Úvod do mezinárodních vztahů*,Institut pro středoevropskou kulturu a politiku,Praha 2003
Weisová Š.,*Úvod do studia mezinárodních vztahů*,Vydavatelství a nakladatelství A.Čeněk,Dobrá Voda 2002
Waisová Š.,*Mezinárodní organizace a režimy*,Eurolex Bohemia 2003

Časopisy :

- Mezinárodní politika
Mezinárodní vztahy

6.7.Srovnávací exkurs – Referendum ve Slovenské republice

Institut referenda je ve Slovenské republice zakotven v Ústavě a v prováděcím předpise, který představuje zákon Národní rady Slovenské republiky č.564/1993 Zb., o způsobu provedení referenda v platném změni.

Ústava Slovenské republiky rozlišuje referendum obligatorní a referendum fakultativní. Podle čl.7 Ústavy se obligatorním referendem potvrzuje ústavní zákon o vstupu do státního svazku s jinými státy a nebo o vystoupení z tohoto svazku. V jiných otázkách veřejného zájmu je možnost vyhlásit referendum, jedná se tedy o referendum fakultativní. Předmět referenda je upraven i negativně. Ústava říká, že předmětem referenda nemohou být základní práva a svobody, daně, odvody a státní rozpočet.

Referendum vyhlašuje prezident republiky, jestliže o to peticí požádá 350.000 občanů, jestliže se o tom usnese Národní rada. Návrh na přijetí usnesení Národní rady může podat vláda Slovenské republiky nebo poslanci. Národní Rady Slovenské republiky.

Prezident může před rozhodnutím o vyhlášení referenda podat na Ústavní soud návrh, zda je předmět referenda v souladu s Ústavou nebo ústavním zákonem.

Právo zúčastnit se referenda má každý občan SR, který má právo volit do Národní rady Slovenské republiky, tj. který dosáhl věku 18.let.

Referendum je platné, jestliže se jej zúčastnila nadpoloviční většina voličů a jestliže bylo rozhodnutí přijato nadpoloviční většinou účastníků referenda.

Problematickým ustanovením je podle mého názoru obsah článku 99, který umožňuje Národní radě Slovenské republiky změnit nebo zrušit výsledek referenda po uplynutí třech let po jeho účinnosti. Logické by bylo, kdyby výsledek referenda mohlo změnit nebo zrušit pouze opět nové referendum.

Referendum o stejné otázce se může konat nejdříve po třech letech od jeho provedení.

Institut referenda byl v dosavadní ústavní praxi Slovenské republiky opakovaně využíván. Nicméně všechna referenda, která předcházela referendu o vstupu Slovenské republiky do Evropské unie byla neplatná. V roce 1994 se jednalo o referendum o přijetí zákona o prokazování původu peněz použitých v privatizaci, účast voličů však byla příliš nízká (19,96 procenta). V roce 1997 se jednalo o referendum o vstupu do NATO a o přímé volbě prezidenta (referendum bylo zmařeno díky manipulaci tehdejšího ministra vnitra s hlasovacími lístky). V roce 1999 se jednalo o referendum o zákazu privatizace odvětví energetiky a plynu (pro nízkou účast voličů bylo neplatné). V roce 2000 se jednalo o referendum o předčasných volbách (pro nízkou účast voličů bylo neplatné). Kromě toho bylo prezentováno i několik neúspěšných iniciativ (např. o používání jazyka národnostních menšin v úředním styku v roce 1999).

Teprve referendum o vstupu Slovenské republiky v roce 2003 bylo úspěšné. Prezident SR vypsalo toto referendum na dny 16. a 17. května 2003. Občané Slovenské republiky měli odpovědět na otázku: "Souhlasíte s tím, aby se Slovenská republika stala členským státem Evropské unie ?

Vzhledem k tomu, že se referenda zúčastnilo 52,15 procenta všech občanů oprávněných hlasovat, přičemž se pro vstup Slovenska do EU vyslovilo 92,46 procenta zúčastněných, bylo hlasování úspěšné. Občané SR tak vyslovili souhlas se vstupem své země do Evropské unie.

Pro úplnost dodávám, že neplatné bylo i dosud poslední referendum, které se konalo na Slovensku dne 3. dubna 2004. V tomto referendu mělo občané rozhodnout, jestli mají poslanci Národní rady Slovenské republiky přijmout ústavní zákon o zkrácení třetího volebního období Národní rady tak, aby se parlamentní volby

konaly v roce 2004. Důvodem neplatnosti byla opět malá účast voličů, i když jeho termín spojil tehdejší prezident Slovenské republiky Rudolf Schuster s prvním kolem prezidentských voleb.